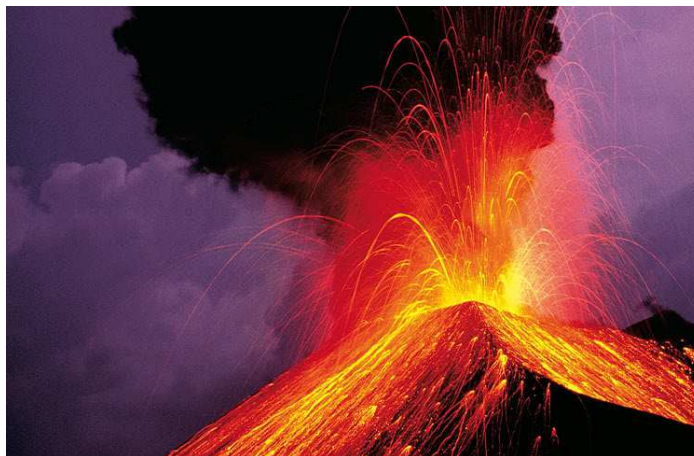

ВУЛКАНСКЕ ЕРУПЦИЈЕ КАО АКЦИДЕНТНИ ДОГАЂАЈИ

Слика 1: Ерупција вулкана¹

САНТОРИНИ 1.600. п.н.е.

Санторини или Тера (грчки назив) је острво у Егејском мору. Припада групи острва Киклада. Пре 3.600 година се десила највећа ерупција вулкана у античком свету. Оставила је неизбрисив траг и трагичне последице на цивилизацију тога времена. Градови и села на Криту су били потпуно уништени. На острву Анафи висина слоја пепела којим је затрпано је била 3 метра. Слојеви пепела из те ерупције су пронађени и на територији данашње Турске. Цунами који је изазвала ерупција био је висине 150 метара. У атмосферу је избачено преко 100 km³ материјала као што је камење и пепео. Ерупција је изазвала промену климе коју су регистровали кинези који су записали 1.618. п.н.е. где се дословно каже да је било много облачних дана и јако мало сунчаних. Хладноћа и лед су уништили све усеве.

ХЕКЛА 2. миленијум п.н.е.

Исландски вулкан који је еруптирао пре скоро 3.000 година се води као „Хекла3“. У атмосферу је избацио 7 km³ материјала. Осетила се и у Египту јер је услед промене климе и изостанка лета наступила немаштина и глад. Било је то у време владавине фараона Рамзеса III 1.183 п.н.е. Нека језера у Ирској су била исушена.

ВЕЗУВ 79. п.н.е.

Чувена ерупција која је уништила римске градове Помпеју, Херкланум и Стабију. Нестале су шуме и виногради на падинама Соме. Висина вулканског облака је била 17 km. Помпеја је била затрпана слојем пепела од 8 метара висине.

Најновија истраживања су показала да је становништво и сва друга жива бића поумирала од температуре коју је генерисала ерупција. Сматра се да је она износила око 300⁰С. Град Помпеја је отрпан испод пепела који га је конзервирао и сачувао сећање на

¹ <http://www.moviepilot.de/files/images/0233/4423/Vulkan.jpg>

ову трагедију. Конзерватори су у рупу од пепела где су били лешеве људи и животиња улули фини бетон и данас се могу видети места страдања и бића која су скончала, од стране туриста који посећују ову сцену катастрофе која је преживела до наших дана. Најкатастрофалнија ерупција вулкана Везув се догодила 3.000. године п.н.е. Тадашња ерупција је створила вулкански облак висине 50 км од калдере вулкана тога доба.

Последња ерупција вулкана Везув се десила ратне 1944. године.

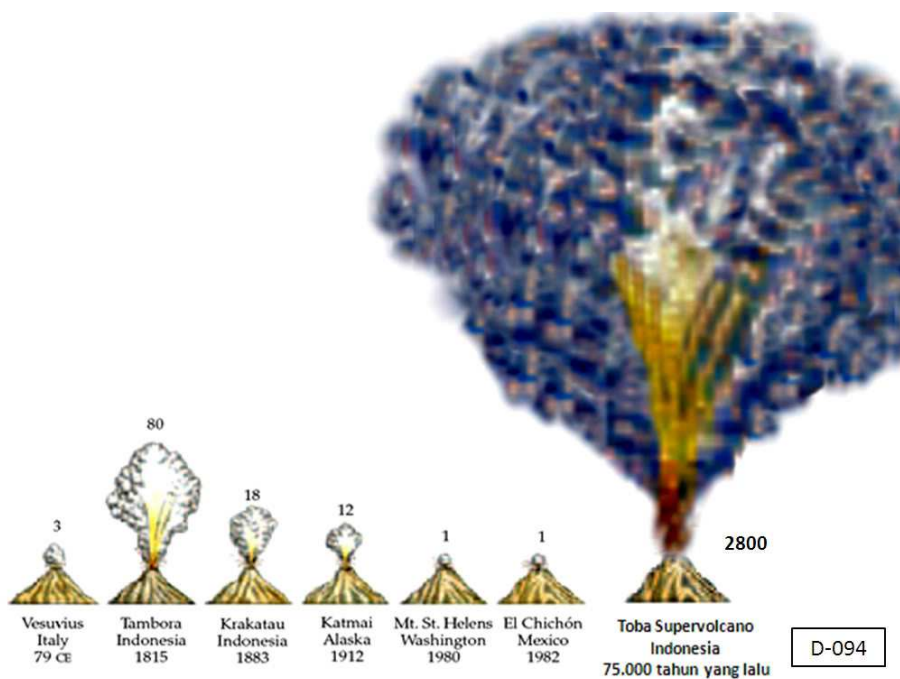
ЛОМА КАЛДЕРА 630 године н.е.

Овај вулкан се налази у држави Салвадор. Усмртио је становнике града Хоја де Серен. Насеље затрпано пепелом је пронађено 1976. године од стране истраживача Пејсона Шидса с универзитета у Колораду. До сада је откопано испод слоја окамењене лаве 18 зграда. Многи предмети су конзервирани и очувани до данашњих дана испод слоја пепела.

ЛОНДОН 14. век н.е.

Група археолога је 1990. је на подручју источног Лондона пронашла масовну гробницу са више хиљада костура која датира из 14. века. Тих година је Лондон имао око 50.000 становника. Истраживања су показала да су људи умрли од лоше исхране присуство скорбута и рахитиса. Страдали су од вулканске ерупције удаљене можда и преко 1.000 km. Енглеско небо је било прекривено тамом. Клима се променила и постало је веома хладно. Сумпорна испарења из непознатог вулкана која су лебдела у ваздуху ометала су струјање и задржавала ове смртоносне токсине над градом. Последице за европску земљорадњу су биле катастрофалне.

ТАМБОРА 1815. године

Слика 2: Ерупције вулкана кроз историју²

²http://1.bp.blogspot.com/-TgeezrOT8bc/T40Cm00FjI/AAAAAAAAAEGM/r_ut7lvYbQY/s1600/09EEEtoba_eruption.jpg

Ова ерупција се догодила на индонежанском острву Сумбава. Пре појаве ерупције регистровани су снажни земљотреси и злослутна бука из утробе земље. Затим се све смирило на неколико дана. Вулкан је еруптирао на планини високој 4.100 метара. После ерупције се врх планине смањио на 2.850 m. Ерупција је у атмосферу избацила 150 km^3 и усмртила око 92.000 људи не само у Индонезији него и шире.

Година 1816 је проглашена годином без лета. Завладала је глад широких размера. Од Европе до Америке јавиле су се полпжаве као последица обилних киша.

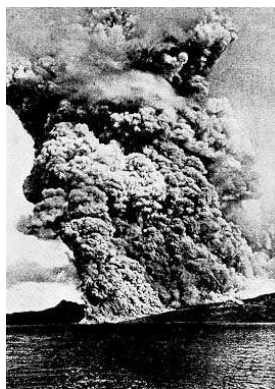
КРАКАТАУ 1883. године н.е.

Слика 3: Ерупција вулкана Кракатау

Ова ерупција је везана за индонежанско острво Раката. Ерупција је почела највећом природном експлозијом у писаној историји. Прасак се чуо на 8% Земљине површине. Чули су га тадашњи становници Аустралије која је удаљена 4.800. Ерупција је произвела цунами висине 30 m. Погинуло је преко 36.000 људи. Експлозија је дигла облак прашине 80 km у висину. У атмосферу је избачено 29 km^3 материјала. Облак вулканске прашине ове ерупције је годинама кружио око Земље и проузроковао невиђене климатске промене у новијој историји.

МОН ПЕЛЕ 1902. године нове ере

Слика 4: Ерупција вулкана Мон Пеле⁴

³ <http://media.treehugger.com/assets/images/2011/10/krakatoa-discovery.jpg>

⁴ http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/8/89/Pelee_1902_2.jpg

Ова ерупција се десила на острву Мартиник у француским Антилима. И ову несрећу је природа најавила али је људи нису схватили озбиљно. Неколико недеља пре трагедије слаби земљотреси и мале ерупције изазвали су најезду на град Сан Пјер стрига (стоноге дугачке 30 сантиметара), змија и змија отровница које су усмртиле многу децу. Лавина пепела и воде се пробила до фабрике шећера и усмртила све људе који су се ту нашли. Уследила су још два дана мањих ерупција што је код становника створило осећај сигурности јер се вулкан „смирује“. Нико није ни слутио шта се спрема.

Огромна експлозија је генерисала лаву врелог пепела загрејаног преко 1.000⁰С, која се кретала низ падине кратера брзином од 150 km/h. За само неколико минута је стигла до града Сан Пјер и усмртила преко 30.000 људи. Два човека су преживела. Један је био становник града, а други је био затвореник у ћелији која није имала прозоре. Спасиоци су га нашли после четири дана!

СНЕЖНЕ ЛАВИНЕ

Највећа снежна лавина у писаној историји је забележена на планини Уаскаран у Перуу 1970. године. Под снегом је нестало преко 18.000 људи!